

[inst] ALLICHT

Licht, architectuur, design en techniek

ALLICHT
15
JAAR
[inst]

Lights in Alingsås

Van licht- naar **zonnetechnologie**

'Daglicht is zoveel meer dan een lamp van 4000 K ophangen'

FLEXILED

iN

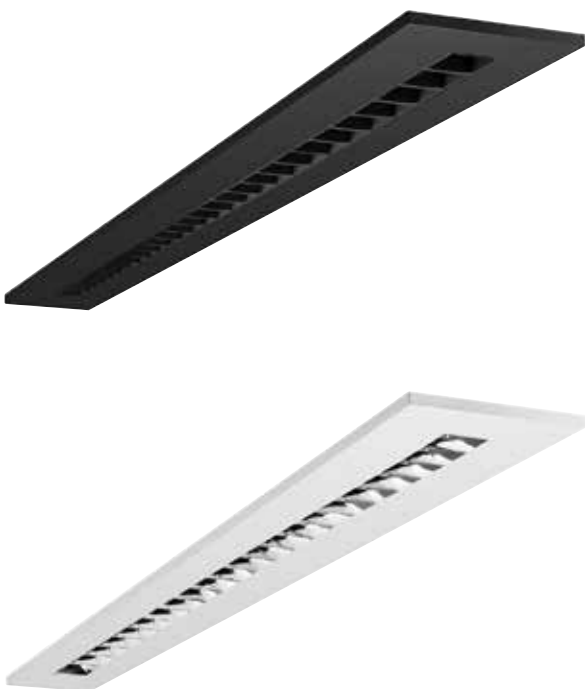

Eenvoudig flexibel renoveren!

Sinds 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. Dit betekent een energieverbruik van maximaal 225 kWh per m² per jaar. Eén van de snelste manieren om deze doelstelling te halen is het vervangen van traditionele verlichting naar led verlichting. En hoe sneller u overstapt, hoe eerder u bespaart op energie- en onderhoudskosten.

In de meeste gevallen zijn de huidige plafonds nog prima, maar zijn de nieuwe armaturen niet geschikt voor de bestaande plafondmaatvoering. Of een kantoor moet net iets meer uitstraling krijgen, dan een standaard LED paneel kan bieden. Hiervoor hebben wij het nieuwe inbouwarmatuur FLEXILED ontwikkeld. **Flexibel in lengte, breedte, kleur, vermogen en lichttechniek**, past zich aan iedere omgeving aan. Diverse montagesets maken integratie in installatie in iedere plafondsituatie mogelijk.

De uitvoeringen met een zwart of hoogglans louver zijn volledig verblindingsvrij (DIN EN 12464-1) en deze zijn dus geschikt voor gebruik in kantoren. Met een rendement van 156lm/W en een lange levensduur is FLEXILED het armatuur voor uw renovatie.

Coverfoto

IALD award voor Light-to-Light voor de
aanlichting van de Notre-Dame
van Laken in Brussel (zie p. 20).

Inhoud

Dutch Design Week 12

Van licht- naar zonnetechnologie 16

IALD radiance excellence Award 20

NSVV Masterclass Lichtontwerp 22

Column Lights in Alingsås 26

Mymesh 28

Column Het belang van CIE in het dagelijks leven 32

Light control 34

Colofon

[inst]ALLICHT is een uitgave van
Covordia Publishing
Lage Vaartkant 68, NL-4872 ND Etten-Leur
E info@installicht.nl

Hoofd-/ eindredactie
Stéphanie Schoordijk
redactie@installicht.nl

Uitgever & Contact / Sales
Gerrit A.H. van Coeverden
gerrit@installicht.nl
M +31 6456-15588

Sales Italia, Österreich, Schweiz
Mr. Oliver D. Casiraghi
P +39-031 261 407
E oliver@casiraghi.info

Aan dit nummer werkten mee:
Wout van Bommel, Nick Dankers, Monique van
Empel, Alex de Jong en Greet Verleye.

Abonnementen
Jaarabonnement à € 75,- excl. 9% btw (10 nrs.)

Opgave, wijzigingen en/of klachten
info@installicht.nl

Leesdoelgroepen

Architecten, ingenieurs, (licht)ontwerp- en adviseurs,
projectadviseurs en -inrichters, Interieurontwerp en
-bouw, grootwinkelbedrijven, interieurspecialisten,
lichtspecialisten, woonindustrie, dhz, installateurs,
groothandels, facilitairmanagers en -diensten, musea,
onderwijs, industrie, bungalow-, recreatieparken,
golfbanen, hotels, theaters, woningcorporaties,
vastgoedbeheerders, zorginstellingen, producenten,
agenturen, importeurs, handelaren, gemeenten,
provincies, Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat.

[inst]ALLICHT wordt verspreid onder
betaalde abonnementen en via controlled circulation.

Vormgeving

Rutger Zandjans, www.rutgerz.nl

Druk

Veldhuis Media, www.veldhuis.nl

Verschijningsfrequentie

[inst]ALLICHT verschijnt 10 keer per jaar.

Auteursrecht en aansprakelijkheid

Het auteursrecht voor de redactionele inhoud van
[inst] ALLICHT wordt voorbehouden.
Vermenigvuldiging en/of verspreiding van het geheel
of delen van de inhoud is slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Copyright 2023 Covordia Publishing. Uitgever en
redactie betrachten de grootst mogelijke zorgvuldigheid
bij de samenstelling van [inst]ALLICHT. Zij aanvaarden
geen aansprakelijkheid voor verstrekte technische
gegevens en prijzen.

Covordia Publishing werkt journalistiek samen met:

- NSVV – Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde
- IBE-BIV – Belgisch Instituut voor Verlichting
- Groen Licht Vlaanderen
- Dutch Daylight
- Prof. ir. Wout W.J.M. van Bommel MSc

Voor meer informatie

www.installicht.nl

Bringing Buildings and Visions to Life.

Discover the latest architectural lighting technology solutions at ISE 2024.

ISE is the world's largest AV and systems integration exhibition. It's your destination for innovation, to connect, collaborate and create. Join us in 2024 and see the future of architectural lighting technology.

Fira Barcelona | Gran Vía
30 Jan - 2 Feb 2024

Get your FREE TICKET
Register with code: **allichtmag**

iseurope.org

A joint venture
partnership of

AVIXA

CEDIA

Hartverwarmend en bijzonder licht

Gezellig, al die sfeervolle extra lichtpunten deze maand. Ook bij de kerk in Brussel die in mooie gouden en witte tinten sober en elegant is verlicht. Geheel terecht heeft Light-to-Light er de prestigieuze radiance excellence award 2023 van de IALD mee gewonnen.

Bij de Masterclass Lichtontwerp NSVV liet Sylvia Pont mensen naar perceptueel licht kijken vanuit wel zeven dimensies, door middel van golfballen die gelijkmatig zijn verdeeld over de ruimte. Iedereen kreeg een golfbal om zelf te kunnen kijken hoe ze daarmee de principes van de Amerikaan Kelly uitlegde. Wie ruimtelijk lichtontwerp goed wil kunnen toepassen, zal twee tot drie verschillende typen licht moeten gebruiken om een ruimte perceptueel te kunnen ervaren.

Het Kernteam Lighting Design werkt daarnaast aan een definitie van lichtontwerper en een document om daarin volledig en transparant alle Nederlandse lichtontwerpers in onder te brengen. Opdrachtgevers in een bouwproces die te maken krijgen met een lichtontwerper kunnen straks uitzoeken wie dat is en waar diens expertise ligt. Zo kan de lichtontwerper eerder en meer bij het bouwproces betrokken zijn. Verder wil dit Kernteam dat licht en lichtontwerp een vast onderdeel wordt bij interieur- en architectuuropleidingen. Svend Panjer: "Het is toch gek dat je bij bouwkunde wel leert hoe je een gebouw moet ontwerpen dat niet in elkaar stort, maar dat je niet weet hoe je het licht goed voor elkaar moet krijgen."

Bij Ledvance is men bezig met energiebewust ondernemen en een verlichtingspakket ontwikkelen dat

energie bespaart, en ook het milieu sparen door zelf duurzame energie te ontwikkelen. Derek Mc Millan vertelt dat het belang van het zelf opslaan van stroom groter zal gaan worden. "In Nederland geldt op steeds meer plaatsen een terugleverbeperking voor wie elektriciteit het net op wil sturen en in België wordt de terugdraaiende teller uitgefaseerd. Een batterij wordt het logische, en zelfs noodzakelijke verlengstuk van je solarinstallatie."

Een Mymesh-netwerk is enorm robuust, omdat er geen single point of failure is. CEO Han Bak legt het uit aan de hand van wifi, en dat het systeem niet te druk mag zijn om te werken. Hun Mymesh-protocol is er om dat probleem op te lossen. Mymesh werd in de afgelopen 20 jaar door het IT-bedrijf zelf ontwikkeld, als resultaat van een internationaal researchprogramma met allerlei universiteiten.

Verder in deze editie: in Lights in Alingsås vertelt Nick Dankers over zijn tijd als workshop-leider bij dit bijzondere lichtfestival. Dutch Design Week had weer een aantal mooie lichtpunten en de column van Wout van Bommel gaat over het belang van CIE in het dagelijks leven.

Wij wensen u een hartverwarmende decembermaand en een bijzonder mooi 2024 toe!

Stéphanie Schoordijk
Hoofdredacteur [inst]ALLICHT

Van snelweg naar duurzaam Dutch design

Met ruim tien jaar aan ervaring in de restauratie van industriële fabriekslampen is er wel sprake van een passie voor verlichting, en die krijgt een geheel nieuwe dimensie als de afgedankte lijnverlichting van de Nederlandse snelwegen op het pad komt van de mannen van Lloyd Industrials. Het einde van de functionele levensduur van deze armaturen wordt het begin van een nieuw technisch en creatief proces, met als resultaat de unieke A16 Lightbox.

De grootste uitdaging bij de herontwikkeling van een bestaande industriële armatuur is het toewerken naar een hoogwaardig en verfijnd eindproduct. De gedachte dat dit lichtobject van boven de snelweg een nieuwe bestemming krijgt boven een bureau of kookeiland vraagt om een andere manier van denken tijdens de ontwerpfase. De gebruiksfunctie verandert volledig en gaat daarbij bovendien van exterieur naar interieur.

In het nieuwe ontwerp hebben de enorme gasontladingslampen plaatsgemaakt voor dimbare

energiezuinige leds en is de bovenkap van de armatuur voorzien van een slijtvaste toplaag van organisch materiaal. De originele kunststof onderkap bleek te verweerd en daardoor onbruikbaar. Dat materiaal is gerecycled en heeft plaatsgemaakt voor een kap van opaal kunststof, met als resultaat egaal en diffuus licht. Oorspronkelijk hangt de Philips lijnverlichting aan enorme staalkabels boven de snelweg. Om deze kenmerkende eigenschap terug te laten komen in het nieuwe design, heeft men een nieuw rvs-ophangmechanisme ontwikkeld dat dit mogelijk maakt. Die verfijning en detaillering transformeert de A16 Lightbox naar een lichtobject van nu met een knipoog naar het verleden.

De passie voor verlichting komt samen in de showroom van Studio Lloyd Industrials in Rotterdam. Naast de eigen White Label-collectie zijn daar ook iconische modellen van ANVIA en Stilnovo te bewonderen, uiteraard allemaal uitgelicht door de A16 Lightbox.

www.studiolloydindustrials.com

Nieuwe startdatum Specialisatiecursus Verlichting, opleiding Getuigschrift 'Verlichtingsdeskundige'

De nieuwe startdag van de Specialisatiecursus Verlichting is 15 januari 2024. Het is dus nu het uitgelezen moment om deze cursus in te plannen.

Tijdens deze tiende editie van de langlopende modulaire opleiding maken cursisten niet alleen kennis met de noodzakelijke theoretische en praktische aspecten van licht en verlichting – ze zullen ook

worden ondergedompeld in alle mogelijke facetten van de theorie, de technologie, het ontwerp, de regelgeving, het meten en de toepassingen van licht. Op die manier krijgen ze een brede kijk op verlichting, zodat ze bewust, intelligent en kwalitatief kunnen omgaan met alle aandachtspunten die nu aan de orde zijn. Bovendien kan bij het volgen van het volledige traject, het uitvoeren van een

(groeps-)opdracht en een succesvolle deelname aan het examen, het getuigschrift 'Verlichtingsdeskundige' van de KU Leuven worden behaald.

www.kuleuven.be

Inschrijven
Specialisatiecursus
Verlichting 2024

Tisina 50 Trio

Dit is een 3-lichts compositie met opaalbuizen die een doorsnede hebben van 50 mm en die zijn gebundeld door middel van zwarte aluminium platen. De 50 cm lange opaalbuizen zijn afgewerkt met zwart geanodiseerde einddoppen.

De driver is opgenomen in de in het hart geplaatste zwarte aluminium buis (Ø 50 mm), die tevens dient als centraal ophangpunt. TISINA 50 TRIO wordt leverbaar in twee versies: voor hospitality in 24 V/15 W -2000 K/1500 lm-versie en voor de utiliteit in 30 W/3600 lm in de lichtkleuren 2700 tot 6500 K. De compositie is leverbaar in 600, 900 en 1200 mm en leent zich voor de verlichting van hogere ruimten - ook geschikt voor atrium, entreehal en trappenhuis.

www.kroone-lighting.nl

CASAMBI

Unifit, de partner
van Casambi

U N I F I T

Unifit is als officiële partner van Casambi leverancier van alle benodigde hardware.

- online bestellen
- uit voorraad leveren
- Nederlandstalige handleiding
- trainingen met Casambi certificering
- online basis cursus

CASAMBI.nl

ISE 2024 viert haar 20-jarig bestaan met een speciale editie en een indrukwekkende Lighting & Staging Zone. Van 30 januari tot 2 februari 2024 vindt de twintigste editie plaats in Barcelona.

Sinds het begin in 2004 is Integrated Systems Europe (ISE) –'s werelds vooraanstaande beurs voor professionele audiovisuele (pro AV) en systeemintegratie – alsmäär gegroeid als invloedrijk marktevenement. Ieder jaar brengt ISE professionals, leiders en innovatoren bijeen van allerlei sectoren van over de hele wereld. Het draait bij ISE om de live events, die ook meegroeien omdat standhouders iedere keer onvergetelijke ervaringen en belevingen willen creëren voor de bezoekers. De Lighting en Staging Zone is daarbij een belangrijke spil die dit jaar zelfs een eigen hal krijgt - dit om meer ruimte te bieden aan bezoekers.

lichtbesturing tonen, motion tracking, video mapping, rigging en staging equipment, holografie en meer. De Lighting en Staging zone zal allerlei toepassingen laten zien om bijzondere ervaringen te creëren die mensen zullen bijblijven, zowel voor kleine tijdelijke locaties en evenementen als voor grote arenavullende concerten. De standhouders zijn onder andere MA Lighting, ARRI, Chauvet Professional, Ayrton, Cameo (een merk van de Adam Hall Group) en Elation Professional Europe.

De acht Technologie Zones van ISE 2024 zijn Lighting & Staging (Hal 1), Residential & Smart Building (Hal 2), Unified Communications & Education Technology (Hal 2), Multi-Technology (Hallen 3, 4 & 5), Content Production & Distribution (Hal 4), Digital Signage & DooH (Hal 6), Audio (Hal 7) en ISE Sound Experience met Audio Demo Rooms in Hal 8.0.

Bezoekers mogen rekenen op uitgebreide demonstraties, vrijkijkende keynotes en panel discussies, evenals bijzondere kansen om te netwerken. Op 1 februari start de Live Events Summit, als onderdeel van het uitgebreide lezingprogramma. Naast acht inspirerende lezingen van specialisten zullen er ook interviews zijn met experts uit deze markt, bijvoorbeeld diepgaande discussies met R&D professionals die zich bezighouden met de toekomst van technologie voor evenementen. Ook zijn er kijkjes achter de schermen bij specialisten die grandioze shows hebben gecreëerd voor grote sterren.

Verder zal ISE Llum BCN sponsoren. Dit lichtkunstfestival vindt plaats in Barcelona gedurende de beurs. Na de schemering wordt het stadsdeel Poblenou omgetoverd door middel van lichtprojecties, installaties en lichtsculpturen van hedendaagse kunstenaars.

Gratis registratie voor ISE 2024 is mogelijk met de code *allichtmag*.

www.iseurope.org

ISE dient als katalysator voor baanbrekende technologische vooruitgang, voor belangrijke connecties en boeiende dialogen en het heeft de markt voor systeemintegratie op een hoger plan gebracht. Er zijn twee nieuwe hallen, meer dan 80 nieuwe standhouders en allerlei speciale extra's, zoals de Anniversary Treasure Hunt. Ruim 60 standhouders zullen verlichting en

Unifit is de nieuwe agent van OLIGO. Vanaf 1 november heeft Unifit de vertegenwoordiging overgenomen van Oligo-medewerker Robert Kolmus. Oligo ziet in Unifit een partner met veel kennis van Casambi, en vertegenwoordiging van andere hoogwaardige verlichtingsmerken, zoals Buschfeld, Baltensweiler, Tunto en Meljac.

Unifit heeft er met Oligo een sterk merk bij dat niet een goede standaard collectie heeft, maar ook de mogelijkheid biedt om custom made verlichtingsarmaturen te maken. Omdat Oligo al haar producten in eigen huis fabriceert, heeft het de beschikking over een buitengewoon geavanceerd machinepark.

www.unifit.nl | www.oligo.de

GO ICONIC.

Onze verlichtingsshowroom is geopend tijdens kantooruren of op afspraak.
Levering via onze dealers zie www.quasar.nl

Quasar Holland B.V.
Burgstraat 2
4283 GG Giesse
0183-447887
info@quasar.nl | www.quasar.nl

QUASAR

COSMOS GLOBE FLOOR
by Jan Pauwels

Fleur en Chapeaux

Foscarini presenteert deze twee armaturen, beide ontworpen door Rodolfo Dordoni. Chapeaux is een verfijnde, elegante familie lampen die opvalt door de hoedvormige diffuser en drie lightsferen. Gebaseerd op maximale verbinding en vereenvoudiging wordt het gevormd door drie onderdelen, die simpelweg op elkaar rusten: een voet van pyrex die bijna uit het zicht verdwijnt, een zwevende kern van licht die alle technische componenten omsluit en verbergt en drie verschillende, vrij geplaatste 'hoeden' in metaal, glas of porselein.

Het licht is indirect, zacht en subtiel. Foscarini heeft er een speciaal lichtelement voor ontwikkeld: een bron in de vorm van een flacon, die de gloed uitstraalt. Hierdoor reflecteert het licht aan de zijanten, binnenin de diffusors, om het tafelblad te bereiken op een intense en functionele, maar toch zachte, niet verblindende manier.

Chapeaux M is de meest minimalistische versie met de

hoed-reflector in metaal, ontworpen voor hedendaagse interieurs. De Chapeaux V-hoed is van geblazen glas. De allure van de diffuser in gecoat geblazen glas wordt versterkt door het warme, uitnodigende licht, dat in de ruimte wordt verspreid als de lamp in gebruik is. Chapeaux P is een diffuser van porselein met een zachte vorm en beperkte dikte. Dit materiaal zorgt voor een delicate helderheid en filtert het licht, terwijl het oppervlak eronder wordt verlicht.

Fleur is de nieuwe draadloze lamp, met een elegante verhouding tussen de twee componenten. Deze lamp is 24 cm hoog en 5,2 cm in doorsnee en het is een object met een dubbele functie: naast verlichting ook de onverwachte rol van het bevatten van water en een verse bloem, om iedere ruimte te decoreren met een vleugje verfijning. Fleur is verkrijgbaar met een lichtbron in verschillende kleuren: van een meer neutrale porseleintint tot kleuren met een meer levendig karakter.

Het licht schijnt op tafel met behulp van een klein led-circuit -

het resultaat van buitengewone miniaturisatie van de door Foscarini ontwikkelde componenten. Het is ideaal voor in huis en voor openbare ruimten, zoals restaurants. Fleur is draadloos, heeft een batterij met een lange levensduur en kan gemakkelijk worden opgeladen met een USB-kabel.

www.foscarini.com

Jobs in lighting

Er is iets nieuws! De afgelopen maanden is er hard gewerkt aan een online platform voor iedereen in de verlichtingsbranche in Nederland en Vlaanderen. En vanaf nu is het geopend: Jobs in Lighting.

Dit is het webportal met vacatures, persoonlijk nieuws, lichtnieuws, projecten en evenementen voor lichtprofessionals in Vlaanderen en Nederland. Frequent informeert de redactie over de laatste ontwikkelingen in het mooie 'verlichtingsvakgebied' en de nieuwste licht-specifieke vacatures bij bedrijven in de branche.

De mensen in het lichtvak ontmoeten kan op Jobs in Lighting. Lighting designers, lichtadviseurs, accountmanagers of directies die zijn verbonden aan een merk, importeur, verkoopkantoor, onafhankelijk lichtadviesbureau of een (gespecialiseerde) groothandel vinden elkaar, lichtnieuws en uitdagende vacatures in het vak.

Jobs in Lighting verzamelt en distribueert persoonlijk, project- en lichtnieuws uit het Nederlands taalgebied. Dat doen ze zonder commercieel oogmerk, met als doel vakgenoten breed en volledig te informeren. Jobs in Lighting heeft inkomsten door het betaald plaatsen van vacatures, bedrijfsprofielen en advertorials.

Het is bedoeld als één plek, waar alle relevante vacatures, bedrijfs-, project-, licht- en persoonlijke nieuwsberichten te vinden zijn. De meeste uitgebreide lichtagenda, met beurzen, congressen, festivals, trainingen, webinars, lezingen,

culturele evenementen en feestjes. De plek voor bedrijven uit het vakgebied om zichtbaar te zijn voor doelgroepen. Of het nou gaat om voorschrijvers, wederverkopers, eindgebruikers of kandidaten voor openstaande functies, Jobs in Lighting biedt een breed en geïnteresseerd publiek uit het hart van de lichtbranche.

Het platform moet groeien om haar volle kracht en bereik te bewijzen. Dat gebeurt door het te vullen met relevante inhoud, en daarvoor is ieders bijdrage nodig. Nieuws over dat opzienbarende project, die nieuwe medewerker die het helemaal gaat maken, die baanbrekende techniek die is ontwikkeld of de nieuwe strategische samenwerking, daar wil Jobs in Lighting graag iets over plaatsen, want dit is het platform om eigen nieuws te delen met vakgenoten in Vlaanderen en Nederland. Alle pers- en nieuwsberichten zijn welkom bij de redactie. Stuur deze naar redactie@jobsin.lighting. Vergeet niet een goede foto en het bedrijfslogo mee te sturen.

Om kennis te maken heeft Jobs in Lighting een leuk aanbod. Jeroen Drankier zal iedereen die binnenkort belt te woord staan om mogelijke vragen te beantwoorden en uit te leggen hoe het aanbod kan worden verzilverd.

www.jobsin.lighting

DOTLUX
LICHT IN DE BESTE KWALITEIT

PRODUCT
VIDEO

Geén standaardspotje:

- all in one
- dimbaar
- 220 – 240 V AC
- veelzijdige installatie

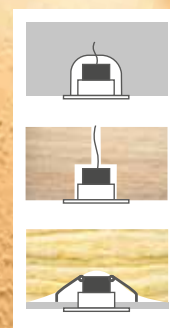

SUNSET dimming

2.700 K – 3.000 K

MULTISCREW

DOTLUX GmbH

Marieke Strauch
+31 6 5399 5312
info@dotlux.nl

dotlux.nl

Dutch Design Week: Lichtontwerp in overvolle DDW

Nu de Dutch Design Week in Eindhoven echt uit z'n jasje is gegroeid, wordt het steeds moeilijker om de krenten in de pap te vinden. Veel ontwerpen zijn niets meer dan een idee, een concept waarbij audio en video onontbeerlijk zijn om te snappen wat de bedoeling is. Gelukkig zijn er nog genoeg ontwerpen die hierop een uitzondering vormen. Dit zijn een aantal lichtpuntjes van de DDW 2023.

- Door Monique van Empel

Optische illusie

De Amsterdamse design studio OSSO (Florian Hollander) presenteerde enkele Arches: infinity mirrors met lichtanimaties die zorgen voor een simpele optische illusie en die langzaam veranderen van kleur. De animaties zijn geïnspireerd op natuurlijke fenomenen, zoals waterrimpels, de zonsopgang en zelfs de zwaartekracht (foto: Thomas Angebrug).

www.osso.amsterdam

Traditioneel smokwerk

Lokaal erfgoed en interieur komen samen in de 'collectie 0118' van Naomi Remijn: diverse moderne objecten die zijn geïnspireerd op de ambachtelijke handwerktechnieken uit de Zeeuwse klederdracht, met name smokwerk. Deze traditionele techniek, die veel tijd en vaardigheid vereist, wordt op een vernieuwende manier toegepast en sterk uitvergroot in de objecten van Remijn. De driedimensionale vormen van haar 100% wolvilten wandkleden en lampen zorgen daarnaast voor een goede akoestiek.

www.naomiremijn.com

Gericht licht

Studio Divers van Margriet Foolen stond op de DDW met onder meer deze vloerlampen 'The 4th Position' - geïnspireerd op deze positie van ballerina's. Het deel met de ledlamp erin is draaibaar, zodat het licht goed kan worden gericht. Deze is in productie bij Watt Holland, verkrijgbaar in vijf kleuren gepoedercoat metaal. De vloerlamp is 45 cm breed, 23 cm diep en 148 cm hoog. Ook als tafellamp (niet draaibaar).

www.margrietfoolen.com

Geprint met zand

Deze wandlamp uit de Solar Sands collectie van Rollo Studio is 3D-geprint van zwart zand. De vorm is geïnspireerd op de complexe vormen van de binnenste schijfblomen van de zonnebloem. Spiraalvormige structuren zijn met elkaar verweven, gevouwen en gebogen om dieptelagen te creëren. Elke lamp heeft zijn eigen unieke oppervlaktegeometrie om licht en schaduw, contrast en kleur op verschillende manieren te verdelen.

www.rollostudio.com

Met hoofd en hart

De beste presentatie was dit jaar (weer) te zien bij De Kazerne. Geen overdaad aan gefröbel, maar goed verzorgde ontwerpen uit binnen- en buitenland, waarbij doordacht design hand in hand gaat met duurzaamheid en fun. Anemoon Geurts selecteerde – met hoofd en hart - op onder meer verantwoorde inzet van lokale grondstoffen, mono-materialen, reststromen en recycling. Deze lichtinstallatie Ellipt van Grietje Schepers is gemaakt van 100% Nederlands vilt. De 3D-vormen zijn ontstaan uit een plat oppervlak, door het toepassen van een industriële snijtechniek met minimaal gebruik van materiaal en zonder enig snijafval. Visueel en akoestisch aantrekkelijk.

www.grietjeschepers.nl

Draaibal

De gecureerde expositie Messmerizing in enkele oude ruimten van het NS-station van Eindhoven toonde een inspirerende cross-over van design, kunst, textiel, mode en licht. Door geen namen van de ontwerpers bij hun werk te zetten, voelde deze expositie wel als een gemiste kans voor het vele talent dat er stond. Gelukkig was ontwerper Zoran Strijbosch zelf aanwezig om een toelichting te geven op zijn Helios-lampen. De clou zit 'm erin dat de bol van acryl kan worden opgenomen uit de aluminium voet en in elke positie kan worden gedraaid, waardoor de lichtintensiteit en lichtkleur veranderen. Elke bol is met de hand gegoten en dat zorgt voor unieke kleuren en patronen.

www.studiozoranstrijbosch.com

Duurzame dynamische verlichting

voor een veilige leefomgeving

De armaturen van HBI zijn uitgerust met licht- en bewegingssensoren die subtiel en slim de verlichting aanpassen aan de omgeving.

www.hbi-lighting.com

HBI

Making light **matter**

TRONIX guided by lighttronixlighting.com**cvitec**

VezaLux | Light for everyone since 1991
Wernhoutseweg 38A, 4884AW Wernhout
Tel: 076-597-1220
E-mail: info@cvilight.nl
Website: www.cvitec.nl

HALED™ Serie
5 jaar garantie
www.haled.nl

Electrical switches. Every detail matters

Classic Comfort brings you some of the best switches, to enhance your home decor! The porcelain and bakelite switching systems are new originals made in Germany, developed and reviewed by experts. The systems follow the long tradition of these two materials in electrical and engineering to ensure their high quality and functionality.

CLASSIC **COMFORT**

+32 494 54 04 75 • info@classiccomfort.be • www.classiccomfort.be

Zwevend zijde

Volare is een serie vloer- en hanglampen van Sjang Niederwieser, waarbij gebreide cilinders van pure zijde zweven in een eikenhouten frame waarin ze op spanning staan. Deze spanning wordt gecreëerd met 3D-geprinte vormen en koperdraad, waarbij het koperdraad ook fungeert als geleider van elektriciteit. Het frame is er ook in andere materialen en kleuren.

www.sjangniederwieser.com

Kabels in beeld

Current is een installatie van maar liefst 250 m stroomkabel. Deze geleidt de elektriciteit van bron tot bestemming en transformeert ondertussen van vloerkleed naar stoel en lamp. Een leuk concept van Emma Leurink, waarbij kabels, die normaal gesproken juist zoveel mogelijk worden weggewerkt, nu juist 'open en breed' en op een creatieve manier worden gebruikt.

www.emmaleurink.com

Second Chance

Tijn van Orsouw gaf met zijn Second Chance-collectie een krachtige boodschap over nieuwe vormdefinities en het ontsluiten van het onontdekte potentieel van zowel oude als nieuwe elementen. Deze kroonluchter is uiteraard functioneel, maar geeft tevens nieuwe waarde aan materialen die anders misschien verloren zouden zijn gegaan. Ze vieren de kracht van herbestemming en laten zien dat schoonheid overal te vinden is, zelfs in vergeten vormen.

www.tijnvanorsouw.nl

Ontstressen

Breathing Light laat de bezoeker bewust stilstaan bij het feit dat elk mens ongeveer 23.000 keer per dag ademhaalt. Meestal onbewust, terwijl bewust in- en uitademen een geweldig hulpmiddel is om te ontspannen en te ontstressen. Bewegende lichtvlekken die het ritme van de ademhaling nabootsen stimuleren de kijker om rustig(er) mee te ademen en zo stress te verminderen. Tegelijkertijd zijn de beweging en kleurveranderingen gebaseerd op natuurlijke fenomenen, in lijn met de Attention Restoration Theory, die stelt dat blootstelling aan de natuur (of natuuraferelen) onze focus en ons concentratievermogen kan verbeteren. Het is ontwikkeld samen met een gedragspsycholoog en een lichtwetenschapper.

www.alissanienke.nl

Aantrekkingskracht

De 'gebroken' voorkant van deze lamp bestaat uit twee stukken die met sterke magneten vastzitten aan het mondgeblazen deel van opaalglas met de lamp erin. Je kunt deze gebroken delen dichtert of verder uit elkaar zetten en zo de hoeveelheid licht beïnvloeden. Een origineel idee van de Berlijnse studio Sof-afhb, in tal van materialen, kleuren en onderdelen. Deze lamp SAWLL-08 bestaat uit een nieuw soort tesserae van kunstglas gecombineerd van bouwafval uit een oude school in Berlijn.

www.lightmatt.rs

Poëzie in de ruimte

Liu, genomineerd voor een Dezeen Award 2023 en inmiddels deel van de collectie van het Italiaanse Luceplan, is een schaalbaar ophangstelsel voor lampen van VANTOT. Verschillende varianten ervan waren te zien in De Kazerne, die het inmiddels ook zelf heeft aangekocht. Het zijn lichte, beweegbare en haast poëtische installaties voor 2 tot 500 elementen. De basisstructuur van Liu is samengesteld uit staalkabels die aan het plafond zijn bevestigd en voortdurend op spanning worden gehouden door contragewichten. De lichte elementen zijn gepositioneerd op de kabels met behulp van twee zeer lichte armen die het lichtgevende 'kopje' ondersteunen.

www.vantot.com

‘To the sun and back’

Van licht- naar zonnetechnologie

Ledvance is een innovator. Dat betekende de voorbije jaren onder meer: energiebewust ondernemen en een verlichtingspakket ontwikkelen dat energie bespaart. Sinds kort betekent het ook het milieu sparen door zelf duurzame energie te ontwikkelen.

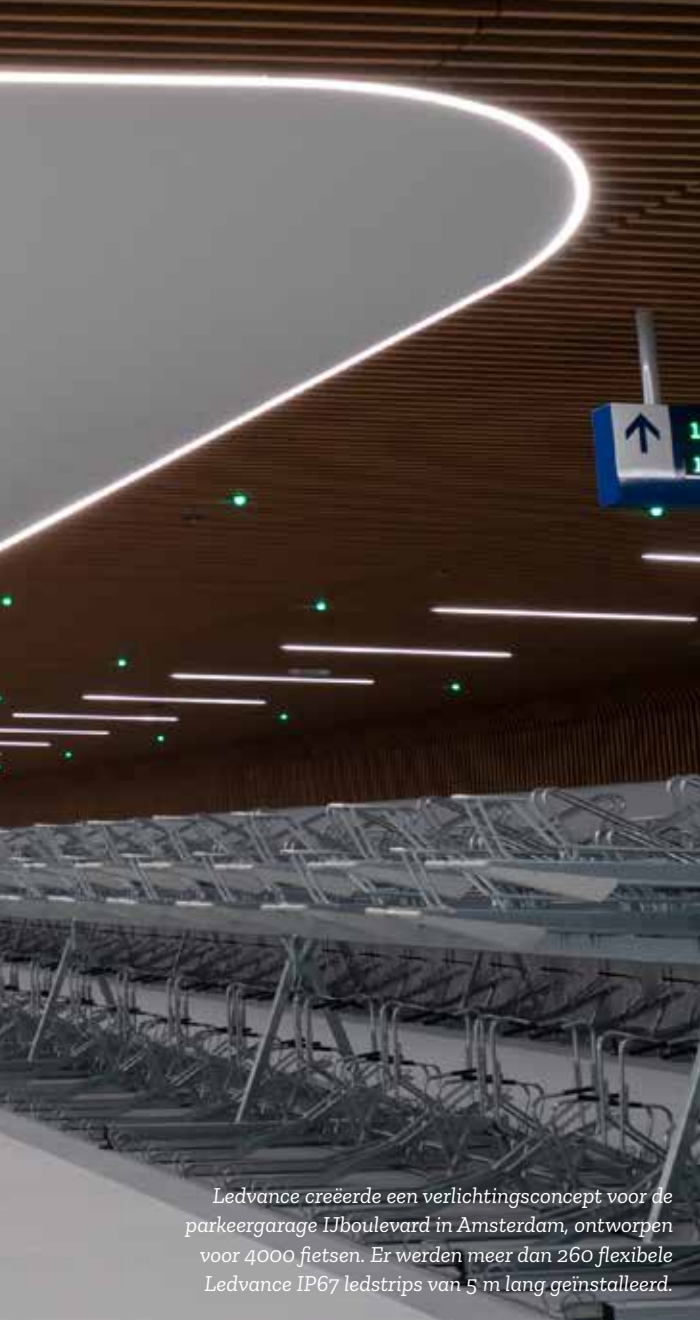
- Door Greet Verleye

In 2016 koppelde Ledvance zich als een zelfstandig bedrijf los van OSRAM. Sindsdien is Ledvance zowel merk als bedrijf. Als bedrijf verbindt het een jonge visie aan 100 jaar lichtervaring. Als merk bekoort het een brede directe en indirecte klantenbasis: groothandels en distributie, professionele installateurs, grote eindgebruikers. Die klanten kennen de voordelen van een bedrijf dat al jarenlang het voortouw neemt in de ontwikkeling van verlichting die inspeelt op de hedendaagse noden en mogelijkheden. Zo was het bij de pioniers die ledverlichting aanboden en verwierf het wereldfaam in het veld van Human Centric Lighting. Ledvance telt bedrijfsactiviteiten in meer dan 140 landen en heeft wereldwijd meer dan 50 vestigingen. Onlangs zette het bedrijf een belangrijke stap: onder het motto Power through Light laat het klanten meer dan ooit de kracht van licht benutten, zowel voor verlichting op maat als voor het opwekken van energie. De stap naar de ontwikkeling van zonnetechnologie is opvallend, maar

niet geheel verrassend: de inzet op duurzaamheid zit al op veel manieren verweven in het bedrijfs-DNA.

Everloop, Natureloop

Ledvance is begaan met de klimatologische uitdagingen waar de wereld vandaag mee wordt geconfronteerd. De opwarming van de aarde, de eindigheid van bronnen: ze eisen steeds dringender dat er actie wordt ondernomen. Door minder energie te gebruiken tijdens het productieproces en lampen en andere materialen te recyclen, wordt de ecologische voetafdruk beperkt. Conform het circulariteitsprincipe worden defecte armaturen van het sublabel Everloop niet volledig vervangen en weggegooid, maar kunnen ze bijvoorbeeld van nieuwe ledmodules worden voorzien. De materialen van onderdelen die in bestaande Ledvance-armaturen niet meer bruikbaar zijn, worden gerecycled. Dat principe, waarbij materialen (zoals gerecyclede kunststof) worden hergebruikt, kreeg de naam Natureloop. Om de

Ledvance creëerde een verlichtingsconcept voor de parkeergarage IJboulevard in Amsterdam, ontworpen voor 4000 fietsen. Er werden meer dan 260 flexibele Ledvance IP67 ledstrips van 5 m lang geïnstalleerd.

betrokkenheid met het milieu verder uit te dragen naar de klanten, is Ledvance ingestapt in het project van de ngo Trees for All. Derek Mc Millan, CEO van Ledvance Benelux, het VK en Ierland, licht toe: "Klanten die vroeger grote bestellingen plaatsten, werden beloond met de gekende voordelen. Nu weten zij dat hun order leidt tot de aanplanting van bomen en bossen in Nederland, Mexico, Afrika. Zorgen voor de wereld is zorgen voor elkaar."

Energiezuiniger verlichten

Ledvance was er al snel bij om hoogwaardige ledverlichting te produceren en zo de energiekosten voor afnemers aanzienlijk te drukken. Via tools worden de besparing en terugverdientijd in kaart gebracht. Door lichtsturing en lichtmanagement aan het verlichtingssysteem toe te voegen kan nog eens tot 30% extra worden bespaard. Derek Mc Millan: "Ledvance beschikt over een stabiel, compatibel en makkelijk te installeren IoT-lichtmanagementsysteem, Vivares. Dat

werkt (bedraad) met DALI- en (draadloos) met Zigbee-technologie. Ledvance maakt er trouwens een punt van om regelmatig contact te houden met installateurs. Trainingen, filmpjes, bezoeken en ontmoetingen op beurzen zijn touchpoints die worden gebruikt om de installateur te helpen bij het uitvoeren van zijn opdracht." Wie denkt dat ledverlichting ondertussen overal de norm is, mag niet vergeten dat fluorescentielampen nog veelvuldig aanwezig zijn in ziekenhuizen, scholen, kantoorgebouwen, retail en magazijnen. Uit een recente studie is gebleken dat er in de Benelux nog naar schatting vele miljoenen van dergelijke lichtpunten zijn geïnstalleerd. Sinds 25 augustus dit jaar heeft de EU het op de markt brengen van nieuwe T5 en T8 fluorescentielampen verboden. Mc Millan: "Er geldt nu een uitdoofscenario. Op een moment waarop Europa, als gevolg van geo-politieke ontwikkelingen, zoekt naar een zo groot mogelijke energie-onafhankelijkheid, is dat een belangrijke beslissing. Led is de aangewezen, duurzame

GO ICONIC.

Onze verlichtingsshowroom is geopend
tijdens kantooruren of op afspraak.
Levering via onze dealers zie www.quasar.nl

Quasar Holland B.V.
Burgstraat 2
4283 GG Giessen
0183-447887
info@quasar.nl | www.quasar.nl

QUASAR

COSMOS FLOOR
by Jans Pauwels

Zonnelichtmast.nl

ARON

Geheel netwerk
onafhankelijk

Modern en
eigentijds design

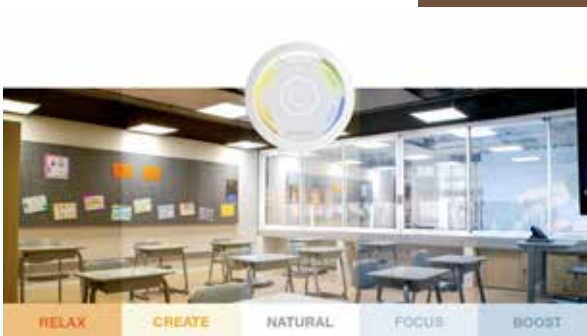
100% groene
energie

Slimme verlichting
ook op donkere
dagen

www.zonnelichtmast.nl

vervanger, maar wij dachten een stap verder, en wel in termen van energieproductie door zonnepanelen en opslag van energie met batterijen.”

De cirkel rond

Een vijfduizendtal producten had Ledvance al in het assortiment. Bij elk daarvan werd de vraag gesteld: hoe kunnen we ze optimaal hun werk laten doen terwijl ze zo weinig mogelijk energie verbruiken? Met andere woorden: “Hoe kunnen we het proces ‘energy in - light out’ efficiënt maken?” Toen werd het proces vanuit een ander perspectief benaderd: “Kunnen we, in het kader van sustainability, komen tot ‘light in - (sustainable)energy out?’” Dat kon: door het assortiment uit te breiden met zonnepanelen, omvormers en batterijen kwam Ledvance tot ‘sunlight in - energy out.’

Mc Millan: “Door energie zo duurzaam mogelijk te ontwikkelen, maak je echt het broodnodige verschil. Je spaart de natuur bij de bron zelf. We zagen de voorbije maanden het energieverbruik in België en Nederland aanzienlijk dalen, maar er is nog veel potentieel.” Ledvance gaat voluit voor hernieuwbare energie met de levering van zonnepanelen en alles wat nodig is om op

een veilige, productieve manier zonlicht in energie om te zetten. Naast omvormers zijn dat ook batterijen. Mc Millan: “Het belang van het zelf opslaan van stroom zal groter gaan worden. In Nederland geldt op steeds meer plaatsen een terugleverbeperking voor wie elektriciteit het net op wil sturen en in België wordt de terugdraaiende teller uitgefaseerd. Een batterij wordt het logische, en zelfs noodzakelijke verlengstuk van je solarinstallatie.” Door zonnetechnologie toe te voegen aan de bestaande productie van lichttechnologie, helpt Ledvance dubbel besparen: (zon)licht wordt gebruikt om energie te creëren en die energie wordt daarna zo zuinig mogelijk verbruikt, (onder andere) om licht te maken. De cirkel is rond en daar doen klanten hun voordeel mee: ze profiteren van de concrete besparingen die de vernieuwende verlichtingssystemen opleveren, dankzij intelligente energieoplossingen, zonnetechnologie en verbeterde werk- en leefomgevingen.

www.benelux.ledvance.com

IALD radiance excellence Award

Light-to-Light, een lichtontwerpbureau dat in Brussel is gevestigd, heeft de prestigieuze radiance excellence award 2023 gewonnen van de International Association of Lighting Designers (IALD). Uit 300 internationale projecten won Light-to-Light deze belangrijke en unieke prijs voor haar verlichtingsproject voor de Notre-Dame van Laken in Brussel. Deze prijs erkent de esthetische kwaliteiten van een lichtproject en het is de hoogste internationale erkenning in de wereld van lighting design.

De kerk is een essentieel onderdeel van het Belgische en Brusselse erfgoedlandschap. De hoofdgevel is gericht naar het hart van de hoofdstad en ligt op één van de hoofdassen aan de Tracé Royal, een historische route tussen het koninklijk paleis en het kasteel van Laken. Ook rusten de koningen en koninginnen van België er in de koninklijke crypte. De complexe neogotische architectuur is in de negentiende eeuw ontworpen door architect Joseph Poelart, die ook tekende voor andere grote bouwwerken in Brussel, waaronder de Sint Katelijnekerk, de Congreskolom en het Paleis van Justitie. Het lichtontwerp van Light-to-Light omvat de gehele kerk, van de voorgevel tot de kapel aan de achterkant, en haalt de meest prominente elementen naar voren. Op deze manier biedt het een compleet en harmonieus beeld van het hele gebouw, gezien vanuit de openbare ruimte.

In wit en goud

Sober en elegant zijn de kernwoorden voor het lichtontwerp. Er is gekozen voor twee tinten licht, wit en goud: wit voor de elementen aan de oppervlakte en het warmere goud voor de holtes en binnenkant van de bogen, wat ook meer diepte en volume geeft aan de architectuur van het gebouw. De 350 armaturen zijn zo dicht mogelijk bij de architecturale elementen geplaatst en aangepast om zowel de volumes als de reliëfs met grote precisie te belichten en alle elementen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen.

Gracieus en onzichtbaar

De kerk heeft nu haar eigen visuele identiteit in het nachtelijke landschap van Brussel, dankzij dit bijzondere lichtontwerp. Het benadrukt de gracieuze architectuur en toont de heldere belijning, terwijl het ook rekening houdt met de omgeving en hoe de aanlichting van de kerk daar goed in past. De lichtinstallatie zelf lijkt echter onzichtbaar en verstoort zo de omgeving en de toeschouwers niet. Vanuit energie- en milieuoogpunt beperken de gebruikte led-armaturen het verbruik en het vereiste onderhoud, terwijl de nauwkeurige selectie van verlichte oppervlakken de lichtvervuiling beperkt. Light-to-Light heeft ook twee lichtscenario's geprogrammeerd: een algemene avondverlichting die 's nachts discreter en meer getemperd wordt om het verbruik te minimaliseren.

Klimmen

Het project vereiste een goede coördinatie tussen veel verschillende vakmensen. Ook wat betreft de installatie en afstelling van de armaturen was dit een bijzonder hoogstaand project, met 1000 uur klimwerk en 6000 uur werk om de installatie even efficiënt als discreet en aanpasbaar te maken en de gevels van het gebouw te respecteren.

Jurylid Yah Li Toh, IALD, CLD, vertelde dat alle juryleden onder de indruk waren van dit project, vooral door de overduidelijke zorg en aandacht voor het respecteren en

De awards

De IALD International Lighting Design Awards bestaat inmiddels al zo'n 40 jaar en het is het langst lopende award-programma dat uitzonderlijke architecturale lichtontwerpen erkent. Wereldwijd wordt een IALD award gezien als de hoogste eer die men kan ontvangen voor een lichtontwerp. De IALD erkent lichtontwerpen die nieuwe hoogten bereiken, het alledaagse ontstijgen en die staan voor uitmuntend design, zowel esthetisch als technisch. Fiorenzo Namèche, lichtontwerper van Light-To-Light, sprak tijdens de prijsuitreiking van de IALD awards. Het filmpje daarvan is te vinden met de QR-code hiernaast.

goed laten uitkomen van de architectuur. Ze was dan ook blij dat dit project de hoogste onderscheiding kreeg dit jaar: "Projecten van dit kaliber zijn een toonbeeld van een eerbetoon aan het beroep van lichtontwerper. De winnende ontwerp bureaus zijn een geweldig voorbeeld van het talent en de vernieuwende houding van lichtontwerpers overal ter wereld."

www.light-to-light.com

Masterclass Lichtontwerp NSVV:

‘Daglicht is zoveel meer dan een lamp van 4000 K ophangen’

Een masterclass lichtontwerp in Eindhoven. Eerlijk is eerlijk: toen hij hoorde dat er 100 man in De Zwarte Doos konden, dacht Svend Eric Panjer, voorzitter van het Kernteam Lighting Design NSVV, verschrikt: “Dat krijgen we nooit vol.” De masterclass die een ‘buitengewone reis door de wereld van lichtontwerp’ beloofde, trok echter een volle zaal.

– Door **Alex de Jong**

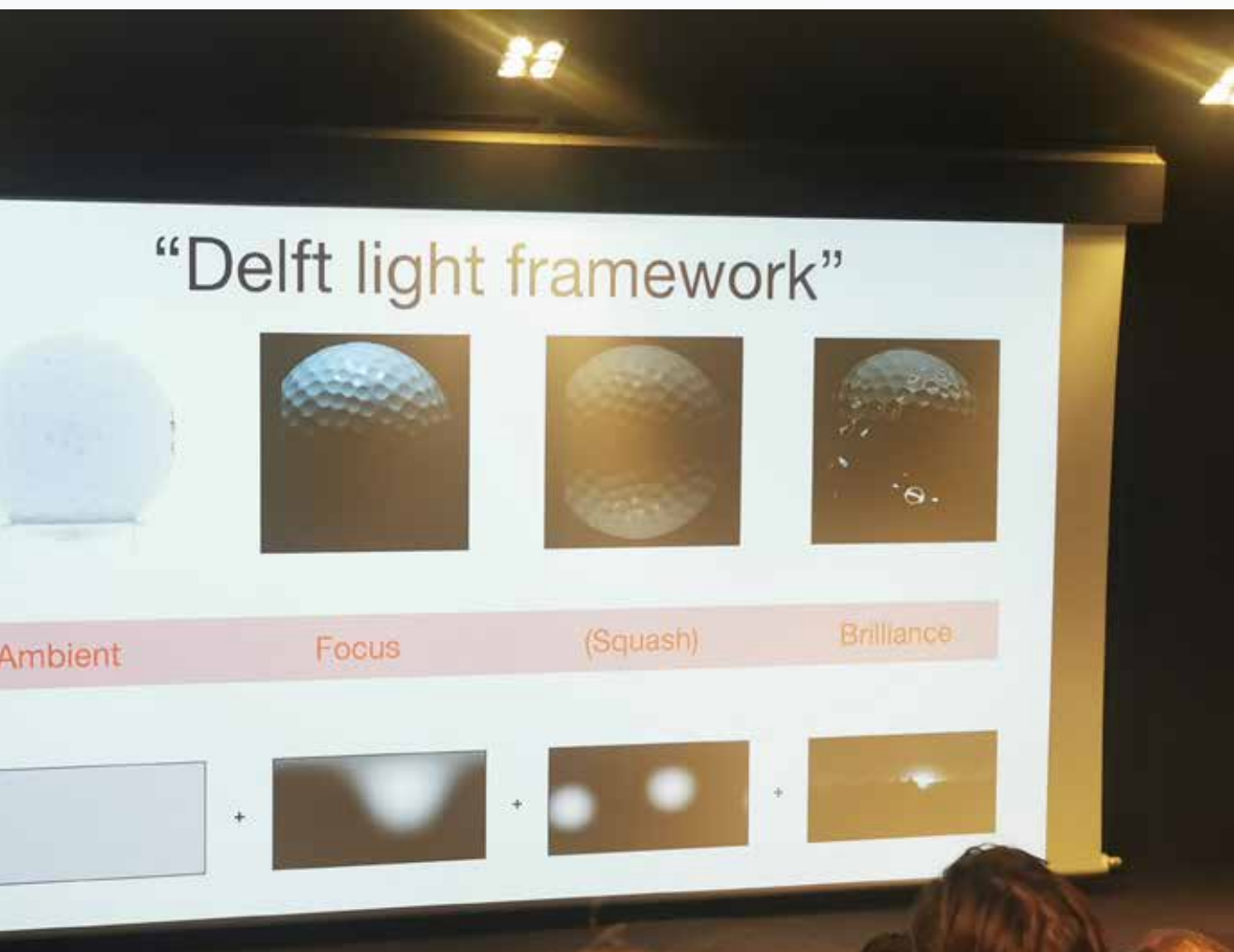
Vanzelfsprekend niet in de laatste plaats vanwege de deskundige sprekers: professor ingenieur Wout van Bommel, doctor Mariëlle Aarts en professor doctor Sylvia Pont. Zij gaven de bijna 100 toehoorders niet alleen inzicht in de geschiedenis van lichtontwerp - en wat perceptie-gebaseerd lichtontwerp inhoudt - maar ze gaven ook tekst en uitleg over de cruciale rol van daglicht in de gebouwde omgeving. Panjer: “Wat bezoekers vooral erg fijn vonden, was dat er nu eens niet vanuit een bedrijf, maar vanuit de wetenschap naar de ontwikkeling in lichtontwerp werd gekeken.” Niet alleen lichtprofessionals, maar ook interieurontwerpers en architecten waren aanwezig. “Dat was echt tof”, aldus de voorzitter. “Het Kernteam Lighting Design heeft als doel het vak lichtontwerp naar een hoger plan te brengen en lichtontwerp meer bekendheid te geven. Dat begint allemaal bij architecten en interieurontwerpers.”

Straatlantaarn in 1648

Het was voor de volle bak een interessant thema.

“De kracht van de drie sprekers was ook dat de ene presentatie vloeiend overging in die van de ander”, gaat de voorzitter verder. Wout van Bommel begon met de introductie van Jan van der Heyde, de ‘Nederlandse Leonardo Da Vinci’; de man die in 1648 de eerste straatlantaarns had bedacht. “Hij bracht niet alleen die straatlantaarn, maar had er ook de toepassing bij bedacht. Hij had tekeningetjes gemaakt met ISO-lijnen, zoals wij dat nu noemen, zodat duidelijk werd hoe ver die dingen van elkaar af moesten staan. Ten opzichte van 1648 is er sindsdien niet veel veranderd.” Van Bommel luidde hiermee de thematiek van de dag ‘van plat naar ruimtelijk’ volgens hem goed in. “We kijken vandaag de dag nog steeds naar hoeveel licht geeft die lamp en hoeveel licht verschijnt er op de tafel eronder. Maar wat Van Bommel al heel lang roept is: we moeten af van dat platte vlak en meer naar ruimtelijke beleving van licht kijken. Daarmee sloeg hij een mooie brug naar Sylvia Pont, die het over perceptueel lichtontwerp ging hebben.”

Golfballetjes

'Wij kennen in het vak allemaal Richard Kelly (1910-1977, AdJ), de Amerikaanse lichtontwerper van voor de oorlog, die een drietal principes licht heeft bedacht en omschreven: focal glow, ambient luminescence en play of brilliants", gaat Panjer verder. "Rond diezelfde tijd was trouwens ook een Russische wetenschapper vanuit de wetenschap naar lichtbeleving aan het kijken." Pont (TU Delft) kijkt vanuit maar liefst zeven dimensies naar perceptueel licht. "Na een kwartier keek ze de zaal rond, verwachtte dat mensen zaten te slapen, maar iedereen zat op het puntje van zijn of haar stoel", vertelt hij bewonderend. "Veel mensen maakten ook foto's van haar slides. Ze bracht mensen heel mooi terug vanuit de pure wetenschap en berekeningen – 'die ze samen met computersimulaties liet zien, en die heel anders zijn dan we gewend zijn van programma's als Relux en Dialux' - naar de werkelijkheid. Hang de kamer waar je in zit vol met ballen, gelijkmatig verdeeld over de ruimte,

en je kijkt niet naar hoe het licht op de tafel valt, maar naar hoe de ballen worden verlicht." De principes van Kelly demonstreerde ze aan de hand van een golfbal. "Iedereen in de zaal kreeg er één om er zelf naar te kunnen kijken", gaat Panjer verder. "Aan het einde van haar presentatie liet ze een simulatie zien, waarin ze de drie principes van Kelly bij elkaar bracht. Als je die golfbal met ambient luminescence belichtte, zag je vooral een hele vlakke bal waarin je de putjes van de golfbal niet kon zien. Vervolgens kwam focal glow erbij en ineens zag je de vorm van de golfbal terugkomen. Met play of brilliance erbij, begon de golfbal ineens te glanzen." Haar boodschap, volledig onderschreven door Panjer: "Wil je goed ruimtelijk lichtontwerp toepassen, dan zul je twee tot drie verschillende typen licht moeten gebruiken om een ruimte perceptueel te kunnen ervaren. Gek genoeg zien we nu doorgaans maar één soort armatuur in de gehele ruimte hangen. Kortom: we moeten meer doen wat deze Amerikaan ooit heeft bedacht, dus kijken naar

INTERO-LINE

Het wandconcept voor stijlvolle lichtscenarios

Het Multitalent
voor elke woonsituatie

De belangrijkste voordelen:

- › Verschillende lichtscenarios met dynamisch licht
- › Elegante, minimalistische lineaire verlichting uit mat geborsteld aluminium
- › Kleuren: edelstaal en zwart
- › Uplight: diffuus afstralend
- › Downlight: gericht, gebundeld licht
- › Beide lichtbronnen individueel regelbaar & dimbaar
- › Individuele lengtes leverbaar

Hera GmbH & Co. KG · Dieselstraße 9 · D-32130 Enger
Tel. +49 5224 911-0 · mail@hera-online.de
www.hera-online.de

Hera®

Deep Light

Puk Wall

Design by®

Rolf Ziel

Top Light GmbH & Co. KG · fon (+49) 52 25 . 8 63 12 - 0
brief@top-light.de · www.top-light.de

Partner van **TRONIX** guided by light **sg klemko**

ELEKTROSHOP.NL

Online sinds 1997

☎ 073-5230020 ✉ INFO@ELEKTROSHOP.NL

Oude situatie

Nieuwe situatie

LIGHT
INTERNATIONAL

TITAN XF

Het platste tunnelarmatuur van Nederland, die past in elke tunnel

SCAN DE QR-CODE
VOOR EEN
GRATIS DEMO

LIGHT International Netwerk 125, 1446 WV Purmerend | T. +31(0)299-472011 | E. info@lightinternational.nl | www.lightinternational.nl

de lichteffecten die de natuur ons voorschotelt. Sterker nog: het wordt vanuit de psychologie aangetoond dat natuurlijk licht door de mens niet alleen als zeer prettig wordt ervaren, maar ook nog eens goed is voor diens welbevinden.”

Daglicht

Het meeste natuurlijk licht is toch buiten te vinden: zonlicht, daglicht. Dat was het onderwerp van Mariëlle Aarts (TU Eindhoven). Zij ging dieper in op wat daglicht nu eigenlijk is en wat ermee kan worden gedaan in een ruimte. Dat bleek een uitdaging: “Je wilt zoveel mogelijk daglicht, maar dan heb je heel veel ramen nodig”, vertelt Panjer. “Ramen vormen alleen wel een koudebrug, waar je juist vandaag de dag ook duurzaam wilt zijn en energie wilt besparen.” Aarts bracht naar eigen zeggen op een mooie manier in beeld wat daglicht kan doen, maar ook hoe daglicht steeds weer anders is. Door de seizoenen heen, verglijdend langs de uren van de dag; afhankelijk van de weersgesteldheid.”

Veel meer

Mensen gedijen het beste daar waar daglicht is. “In zonlicht maken we niet alleen vitamine D aan, het doodt tevens bacteriën, en heeft daarmee ook een gezondheidsaspect dat je er gratis bij krijgt.” Het zijn effecten die bij de goegemeente inmiddels al wel bekend zijn. Tenslotte wordt daglicht al volop toegepast, maar dat is volgens de dagvoorzitter iets anders dan wat de techneut nu heeft bedacht. “Die hangt 4000 K in het plafond en denkt ‘klaar is Kees’.” De presentatie van Aarts (maar ook die van haar collega’s) maakte duidelijk dat je er daarmee echter nog lang niet bent. Daglicht is zo veel meer dan een bepaalde armatuur met een x aantal Kelvin. “Daglicht verandert continu en daar moet je met de gebouwde omgeving ook rekening mee houden. Zomer- en winterinvloeden, richting, een wolkje voor de zon...” Eén ding werd duidelijk: hoe meer ‘licht’, dus hoe meer de natuur kan worden nagebootst, hoe beter het voor de mensen in de gebouwde omgeving is.

Toekomst

Het event smaakte naar meer. “We willen dit vaker doen. Het ene jaar in Eindhoven, het andere jaar in Delft”, aldus Panjer. Zijn Kernteam Lighting Design werkt daarnaast aan een ‘definitie van lichtontwerper’. “We zijn bezig met het ontwikkelen van een document om daarin volledig en transparant alle Nederlandse lichtontwerpers in onder te brengen. Opdrachtgevers in een bouwproces die te maken krijgen met een lichtontwerper kunnen straks uitzoeken wie hij is en waar zijn expertise ligt. Ons doel is om zo ook de lichtontwerper eerder en meer bij het bouwproces betrokken te laten zijn.”

Nieuw lesprogramma

De ambitie van het kernteam gaat nog verder: “De mantra in onze wereld is dat ‘architecten en ontwerpers geen verstand van licht hebben’. Ik zeg: dat klopt, maar dat komt omdat het ze niet wordt geleerd. Wij hebben ons daarom ten doel gesteld om voor de creatieve wereld een lesprogramma te ontwikkelen. Dus niet voor de techneuten; dat kennen we al. Licht en lichtontwerp moet een vast onderdeel bij interieur- en architectuuropleidingen worden. Het is toch gek dat je bij bouwkunde wel leert hoe je een gebouw moet ontwerpen dat niet in elkaar stort, maar dat je niet weet hoe je ‘het licht’ voor elkaar moet krijgen.” Een specialisatie of master binnen universiteiten, zoals je ze steeds meer vindt, is naar zijn zeggen ‘mooi’, maar hij ziet juist graag dat licht en lichtontwerp een integraal onderwerp van deze opleidingen wordt. “Niet dat ze dan ineens alles moeten weten, maar basiskennis is fijn. Dat helpt mee aan een stukje bewustwording.” Wie dan toch meer van licht en lichtontwerp wil, kan zich aansluitend verder specialiseren, stelt hij. “Wat voor ons echter vooropstaat, is dat als de architect begint met ontwerpen, hij al vanuit zijn opleiding weet hoe belangrijk licht en lichtontwerp zijn, zodat er al in een veel eerder stadium een lichtexpert bij wordt gehaald.”

www.nsvv.nl

Lights in Alingsås 2023

Fotografie: Patrick Gunnar Helin
(behalve eerste foto)

Hi, mijn naam is Nick Dankers, 26 jaar en ik ben lichtontwerper bij Livingprojects in Breda. In mijn dagelijkse werk bedenk ik lichtprojecten van conceptschets tot programmering. Daarbij zet ik me ook erg graag in voor lichteducatie voor praktijkniveau-opleidingen. Zo zijn we dit jaar begonnen met het onderdeel architaïment voor de opleiding podiumtechniek op de diverse scholen. Dit jaar heb ik de eer gekregen om workshop-leider te mogen zijn op de 24e editie van Lights in Alingsås.

Lights in Alingsås is een jaarlijks lichtfestival in het Zweedse Alingsås. Dit jaar werkten er meer dan 100 mensen met 28 verschillende nationaliteiten mee aan het project.

Het bijzondere aan dit festival is dat een workshop-leider samen met internationale studenten een lichtkunstwerk gaat bedenken, maken en programmeren in de workshop-week. Mijn groep studenten bestond uit deze lighting design studenten: Tamanna Verma, Siddhant Jain, Ashwin Pherwani, Jean Méndez, Omar Gómez, Alwa Pettersson, Philip Borgnes en Pegah Honarmand, en deze studenten elektrotechniek: Noah Skylierström, Emil Fransson, Melker Duesgård en Harnoor Gill.

Tijdens de opbouw worden de studenten geholpen en begeleid door Alingsås Energi, de energiemaatschappij van Alingsås die tevens ook de eigenaar van het festival is.

Nadat de studenten het concept hebben bedacht en gepresenteerd aan de organisatie, is het vooral veel testen met lampen, filters en materialen.

Overdag is het vooral het aansluiten van armaturen en het afwerken hiervan.

De avonduren zijn vooral om uit te richten, kleuren te bepalen en te programmeren.

Alle lichtinstallaties hebben tot 5 november gebrand en naar schatting kwamen er zo'n 70.000 bezoekers op af.

Samen met de studenten heb ik het concept 'Eternal Horizon' bedacht, aan de hand van het thema dit jaar: Rays of light, one peace at a time.

In dit lichtconcept hebben we de drie momenten in het leven proberen te vertalen in licht, namelijk de zonsopgang en -ondergang, de dauw boven een koud meer, en de rust die een volle maan geeft.

De lichtinstallatie is gebouwd in de binnenplaats van Nygrens Handelsgård, waar één van de oudste cafés van Alingsås is gevestigd.

Vier jaar geleden ben ik zelf als student bij dit festival betrokken geweest. Om nu al zo snel terug te zijn als workshop-leider is voor mij een enorme eer geweest. Ik raad dan ook iedereen aan, student of niet, om te overwegen hier een keer aan mee te werken.

www.lightsinalingsas.se, www.livingprojects.nl

Mymesh brengt smart lighting binnen handbereik van iedereen

Fotografie:
Flow Real Estate

“In gebouwen wordt traditionele verlichting al volop vervangen door ledverlichting, maar het voordeel van led wordt nog onvoldoende benut”, stelt Han Bak, CEO van Mymesh. “Vaak blijft de traditionele aan-/uitschakeling in gebouwen gehandhaafd, omdat de eigenaar of ontwikkelaar niet investeert in slimme verlichting die wordt geschakeld op basis van aanwezigheid en daglicht.” Mymesh biedt hiervoor een naar eigen zeggen unieke oplossing: smart lighting. Een toegevoegde waarde voor vastgoedeigenaren die hun (toekomstige) huurders extra besparingsmogelijkheden willen bieden.

- Door Alex de Jong

Met de Mymesh-oplossing is gebouwautomatisering volledig draadloos realiseerbaar. “Dat betekent dat je licht, klimaat en zonwering volledig draadloos aanstuurt. Dus niet alleen de sensoren in het plafond die data genereren, maar ook actuatoren die reagerend op de sensoren verlichting, kleppen en ventilatoren aansturen. Alles is volledig lokaal en draadloos. In een Mymesh-pand heb je alleen voeding nodig.”

Vraag gestuurd gemak

“De muur is duur”, zeggen we, “dus plaatsen we alles in het plafond.” Zo zijn wanden bovendien gemakkelijk te verplaatsen, wanneer veranderende inrichtingsplannen hierom vragen, zonder dat er een installateur nodig is om alle kabels om te leggen. “Het is allemaal software

geworden”, stelt Bak. “We zijn een IT-bedrijf dat een volledige en dynamische software-oplossing heeft ontwikkeld om gebouwautomatisering te regelen: alles volledig vraaggestuurd. Dat betekent dat wij de energie brengen naar de plekken waar het nodig is, dus daar waar de mensen zijn. Zo zorg je voor comfort.” Tegelijkertijd levert het systeem ook duurzaamheid, want daar waar geen mensen zijn en dus geen warmte, ventilatie of verlichting nodig is, schakelen de systemen automatisch terug. “Gebouwen zijn verantwoordelijk voor 40% van het energieverbruik, daar valt dus veel te besparen. Ook de netcongestie-problemen worden verminderd wanneer gebouwen niet meer energie gaan gebruiken dan nodig.”

Fotografie:
Flow Real Estate

Problemen kantorenmarkt

Bak: "Een klant die een Mymesh Ready-armatuur koopt, kan hem achteraf, door activatie van de licentie, 'slim maken'. Extra koppelingen, schakelaars of installatiewerkzaamheden in het plafond of de wand zijn niet nodig. Het optionele Licht Management Systeem van Mymesh wordt alleen in rekening gebracht nadat - op verzoek - een licentie wordt geactiveerd."

Denkt hij dat, gezien de (leegstand)problemen op de kantorenmarkt, vastgoedbeheerders op deze innovatie zitten te wachten? "Tja, bij problemen op de kantorenmarkt moet je iets doen om aantrekkelijker te worden dan je concurrentie. Dat kan onder meer door ons systeem te laten installeren", klinkt het gevat. "Het is nauwelijks duurder dan doorsnee aan/uit-systemen, maar

Over Mymesh

Mymesh, voorheen Chess, is de ontwikkelaar van slimme draadloze netwerkoplossingen voor living buildings. Met schaalbare, veilige, robuuste en kostenefficiënte functies biedt Mymesh een slimme oplossing voor het aansturen van verlichting, klimaat en zonwering, waardoor een betere leef- en werkomgeving in gebouwen wordt gecreëerd. Deze nieuwe generatie smart buildings bepaalt proactief wat mensen in ruimten nodig hebben, denk aan voldoende ventilatie, of de juiste hoeveelheid verlichting. "Armatuurfabrikanten kunnen de drivers, die nauwelijks duurder zijn dan standaard aan/uit-drivers, rechtstreeks inkopen bij Cupower", vertelt hij. Samen met deze driverfabrikant ontwikkelde Mymesh twee slimme driver-families voor led-armaturen. De nieuwe drivers zijn standaard uitgerust met Mymesh, een draadloos communicatiesysteem dat op elk gewenst moment kan worden geactiveerd via een Mymesh-licentie. De leddrivers veranderen zo van aan/uit- naar Mymesh drivers met smart lighting-mogelijkheden. Mymesh is onderdeel van Simac en is gevestigd in Haarlem. Er zijn zo'n 25 mensen werkzaam bij Mymesh.

het biedt, eenmaal geactiveerd tot een smart lighting systeem, beduidend meer voordelen dan standaard oplossingen."

Licentie loskoppelen

"Je hebt nu al wel aanbieders van smart lighting, maar

Meer dan 100 jaar
van traditie.
7 jaar LEDVANCE.

LED IS LEDVANCE

PROFESSIELE LED LAMPEN NU ONDER MERKNAAM LEDVANCE

Voortgekomen uit de algemene verlichtingsdivisie van OSRAM, heeft LEDVANCE zich in slechts zeven jaar gevestigd als een toonaangevende naam in innovatieve LED oplossingen. We zetten nu de volgende logische stap door ons professionele LED lampen assortiment aan te bieden onder onze eigen naam. Dankzij onze knowhow, gebaseerd op meer dan 100 jaar ervaring, zijn onze nieuwe LEDVANCE LED lampen indrukwekkender dan ooit. Maar het beste is dat u nu ons volledige professionele portfolio onder één merk vindt - van LED lampen, strips, drivers en armaturen tot lichtmanagementsystemen en human centric lighting. Dit maakt onze ondersteuning voor u eenvoudiger, uitgebreider en gericht op u. LED IS LEDVANCE. U kunt op ons rekenen.

Wij zetten ons in voor duurzaamheid.

Ontdek meer op:

benelux.ledvance.com/duurzaamheid

LEDVANCE

Robuust netwerk

Een Mymesh-netwerk is enorm robuust, omdat er geen single point of failure is. Han Bak, CEO van Mymesh legt het graag uit door het te vergelijken met een 'meer georganiseerd' protocol, zoals wifi: "Daarbij heb je een centrale wifi-doos, die met jouw laptop 'praat'. De laptop stuurt info en vraagt of de wifi-doos het ontvangen heeft. Dat 'acknowledge' en 'negative acknowledge' maakt het allemaal erg georganiseerd en tegelijk ook niet meer schaalbaar. Op een gegeven moment heeft die wifi-doos het te druk om al die computers te informeren. Dan gaat het proces steeds langzamer en daar heb je als gebruiker last van. Een gebouw dat je aanstuurt met tienduizend of meer licht- en klimaatpunten moet constant zijn. Als je op een knop drukt, dan moet het licht meteen aangaan. Het systeem mag niet zeggen 'ik heb het een beetje druk'. Ons Mymesh-protocol lost dat probleem op." Mymesh werd in de afgelopen 20 jaar door het IT-bedrijf zelf ontwikkeld, als resultaat van een internationaal researchprogramma met allerlei universiteiten - zoals het MIT en de Universiteit van Amsterdam. "Crux is dat we geen centrale computer hebben. Het werkt zoals ook de natuur werkt. Het functioneert autonoom." Communicerende vaten, waarbij je diverse functies integreert, zoals hij dat ook graag in een gebouw ziet. "Het is toch typisch dat E en W nog steeds gescheiden werelden zijn. Ze bouwen separate systemen die niet met elkaar communiceren. Dat is A: niet innovatief en B: een gemiste kans op het gebied van duurzaamheid. Wij zijn daarom, vanuit IT-optiek, 23 jaar geleden begonnen met ons eigen protocol, onze innovatie voor gebouwbeheer."

dan moet je als vastgoedbeheerder ook meteen de licentie daarvan betalen. Daardoor worden die oplossingen erg duur als het pand nog niet is verhuurd. Wij koppelen de licentie los van het systeem. Zo kan de vastgoedbeheerder een betaalbaar systeem laten aanleggen en aansluitend de huurder/gebruiker voorstellen om de licentie bij ons te kopen. Daarmee betaalt de huurder de kosten

van de licentie, maar profiteert hij ook van aanzienlijke energiebesparing, comfort en gemak. Wees gerust: die licentiekosten zijn eenmalig en vallen reuze mee." Een maandabonnement is het dus niet? 'Dat kan wel, maar dan krijg je er ook weer allerlei extra diensten bij, en niet iedereen wil dat.' Kortom: vrijheid, blijheid.

"Integratie van functies maakt dat gebouwen eenvoudiger te onderhouden zijn, simpel, en duurzaam. Immers: als je geen kabels hoeft te trekken voor licht- en klimaatsturing, dat scheelt dat niet alleen geld, maar ook materiaal en dus grondstoffen. Als je vervolgens alle verbouwingen kunt doen door wandjes te verzetten - zonder dat je de elektrische installatie of de W-installatie hoeft te veranderen - dan verdient je het tien keer terug. Naast het feit dat het systeem ook in gebruik het meest duurzame is en een fikse energiebesparing oplevert."

www.mymesh.nl

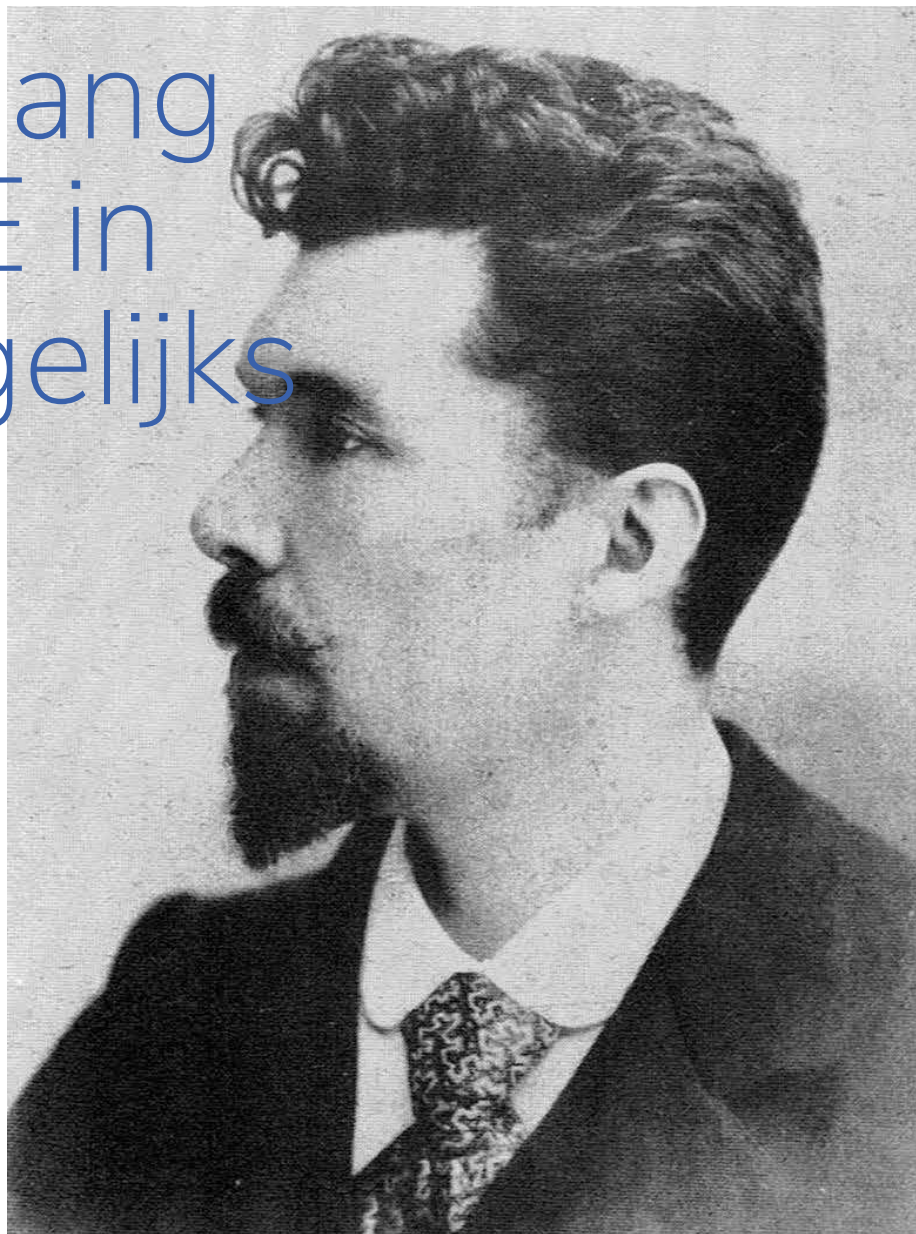
Samenwerking

"Onze samenwerking met Cupower heeft geresulteerd in de ontwikkeling van optimaal presterende drivers als het gaat om power-output, radiocommunicatie en connectiviteit. Het is een duurzame oplossing, waarmee op een slimme manier kosten worden bespaard. Het geeft de eindgebruiker bovendien de keuzemogelijkheid om bij te dragen aan verduurzaming van gebouwen, zonder dat er iets hoeft te worden vervangen aan de installatie." Het traditionele dilemma, waarbij de partij die de investering doet niet de opbrengsten geniet, wordt door het loskoppelen van de hardware (driver) en de software (licentie) doorbroken. "Een bijkomend voordeel voor pandeigenaren is dat de mogelijkheid op een BREEAM- of WELL-certificaat voor duurzaamheid en een gezonde verblijfsomgeving een hogere huuropbrengst genereren. Verlichting die reageert op de detectie van daglicht of aanwezigheid levert punten op voor het behalen van deze certificaten", zo verduidelijkt Han Bak van Mymesh.

Het belang van CIE in het dagelijks leven

In mijn columns heb ik vaak verwezen naar Technische Rapporten, Aanbevelingen en Standaarden van de internationale verlichtingscommissie CIE. CIE staat voor de Franse naam Commission Internationale de l'Éclairage. Toen CIE in 1913 in Parijs werd opgericht, was de Franse taal immers de wetenschappelijke taal. Uit de foto van de eerste president van de CIE (figuur 1) blijkt dat CIE ook toen al geen organisatie was van alleen maar oude mensen.

– Door **Wout van Bommel**

CIE faciliteert een internationale uitwisseling van wetenschappelijke kennis op alle gebieden van licht en verlichting, ontwikkelt publicaties en internationale standaarden die door internationale instituten als basis voor hun normen worden gebruikt (onder andere EN-normen). NSVV is het Nederlandse comité van de CIE.

CIE bijna 110 jaar

Ik baseer deze column op een voordracht die ik als voormalig CIE-president in 2013 mocht geven tijdens de viering van het 100-jarig bestaan van CIE. Ik besloot toen rond te kijken in de 'normale' wereld om te zien of CIE een verschil maakt voor gewone mensen in hun dagelijks leven.

CIE en verf, televisie en printer

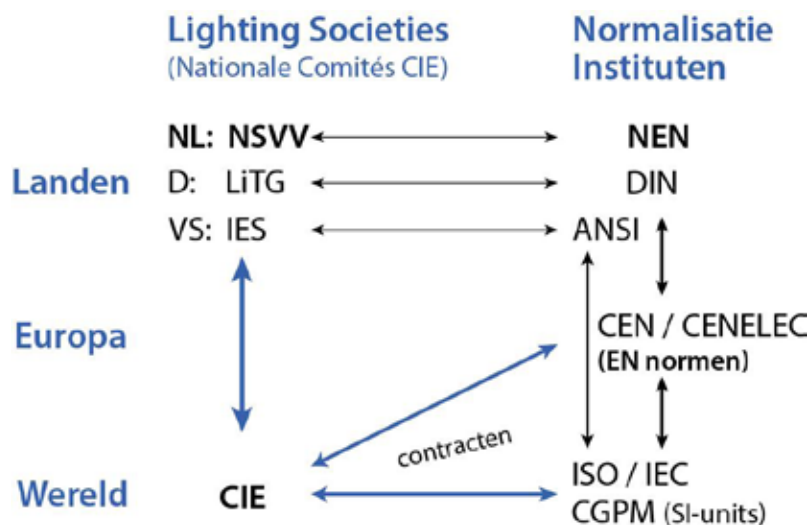
Realiseren we ons bijvoorbeeld dat als we naar een verfwinkel gaan, we dankzij de CIE steeds weer precies dezelfde kleur verf kunnen kopen? De CIE-

kleurendriehoek is al 90 jaar een onmisbaar instrument in de verfindustrie.

Ook zou de ontwikkeling van betrouwbare kleurentelevisie en computerschermen onmogelijk zijn geweest zonder input van de CIE en hier speelt de CIE-kleurkarakterisering wederom een rol. Hetzelfde geldt voor kleurenprinters en kopieermachines. Een nieuwe CIE-divisie 'beeldtechnologie' heeft dit proces gestroomlijnd.

CIE en auto, trein en vliegtuig

Beseffen we dat reizen in een trein, vliegtuig of een boot een gevaarlijk avontuur zou zijn, als CIE niet diezelfde CIE-kleurendriehoek had gebruikt om de signaalkleuren te standaardiseren die worden gebruikt in treinverkeer en lucht- en scheepvaartverkeer? En natuurlijk kan de auto-industrie geen auto op de weg zetten zonder CIE-standaardisatie van koplampen, achterlichten en remlichten.

Figuur 2: CIE en haar internationale netwerk.

CIE en de lichtopbrengst van lampen

Toen ik aan het begin van mijn lichtcarrière de wereld rondreisde om over licht en lampen te praten, had eenzelfde lamp elke keer als ik in een ander deel van de wereld aankwam, een andere lichtopbrengst. Simpelweg omdat toen nog niet overal dezelfde definitie voor lumen werd gebruikt. Tegenwoordig worden overal dezelfde CIE-definities gebruikt. CIE is de erkende organisatie die de SI-eenheden voor lichtgrootheden bepaalt.

CIE en onze gezondheid

Beseffen we dat adviezen over hoe lang en wanneer we ons lichaam wel of niet moeten blootstellen aan UV-straling van de zon of de zonnepanelen, gebaseerd zijn op discussies binnen CIE door de betrokken experts? Experts op het gebied van de gevaren van UV voor huidkanker, maar ook experts op het gebied van de aanmaak van vitamine D door UV en het daardoor verlagen van het risico op andere vormen van kanker. Aan het begin van de coronatijd heeft CIE een belangrijke publicatie uitgebracht over de mogelijkheden van het gebruik van UV-C-stralers voor desinfectie van virussen.

Tegenwoordig kent onze verlichtingswereld de belangrijke relatie tussen licht, donker en gezondheid. Al in 1995 introduceerde professor Brainard, een Amerikaanse medische wetenschapper, voor CIE het onderwerp 'niet-visuele biologische effecten van licht'. Later haalde de NSVV dezelfde professor naar Nederland voor een presentatie voor de Nederlandse lichtwereld in het Evoluon. Tegenwoordig is 'licht en gezondheid' een veelvoorkomend onderwerp in zowel de CIE-divisie Fotobiologie en Fotochemie, als in de divisie Binnenverlichting. De nieuwe lichtgrootheid 'Mesopische EDI-lux', die CIE in 2018 toevoegde aan de lichteenheden, is hier een uitvloeisel van.

CIE en lichthinder

Het voorkomen van lichtvervuiling voor mensen, flora en fauna is al lang een onderwerp binnen CIE, de eerste publicatie hierover dateert van 1980. Ook de huidige

EN-lichthindernorm en de bijbehorende NSVV-publicatie daarover is voor een groot deel op CIE-publicaties gebaseerd.

CIE en we worden oud

Tot slot, veel van onze normen en aanbevelingen zijn gebaseerd op onderzoek dat is uitgevoerd met relatief jonge mensen. Ik denk dat nu de CIE al bijna 110 is, en de NSVV 85, het hoog tijd is om meer aandacht te besteden aan het oudere oog dat betere verlichting nodig heeft dan het jongere oog. Ook op dit gebied is er een CIE-publicatie die hiervoor een goede basis vormt.

CIE in een internationaal netwerk

Het schema van figuur 2 geeft het nationale en internationale netwerk aan waarin CIE opereert. Op landenniveau controleren de gezamenlijke nationale CIE-comités, zo'n 40 in getal (in Nederland de NSVV) de werking van CIE. Die nationale comités zijn met hun expert-vrijwilligers ook de basis van de internationale CIE-expertise. Ze werken in Technische Comités die zijn gegroepeerd in zes divisies. Die experts gebruiken de opgedane internationale expertise om op lokaal niveau samen met nationale normalisatie-instituten (in Nederland NEN) nationale lichtnormen te maken. Vaak worden op lokaal niveau internationale normen gebruikt, zoals bij ons de EN-normen van CEN en CENELEC en op sommige gebieden wereldnormen van ISO of IEC. De samenwerking tussen CIE, CEN/CENELEC en ISO/IEC is geregeld in onderlinge contracten.

Noot: Als lid van NSVV geniet u van een korting van 67% op de aankoop van CIE-publicaties.

www.woutvanbommel.eu

Casambi Pro

Casambi heeft een innovatieve en krachtige tool genaamd Casambi Pro, speciaal voor ambitieuze verlichtingsprojecten; ook voor installaties met complexe, geautomatiseerde besturingssystemen met schema's, sensoren en schakelaars.

Deze tool werkt met grote sites met herhalende layouts, is efficiënter en zorgt ervoor dat er on-site veel minder geconfigureerd hoeft te worden. Met Casambi Pro kan de programmering voor het merendeel off-site worden gedaan. Daardoor kunnen ingewikkelde instellingen vooraf worden gedaan, is het eindresultaat veel meer onder controle en zal het zeer gebruikersvriendelijk zijn. De Casambi Pro suite bestaat uit twee delen: de Casambi Pro Windows PC-software voor projectplanning en het

programmeren, en de Casambi Pro iPad software voor on-site commissioning, waarmee Casambi-gestuurde apparaten on-site gemakkelijk kunnen worden herkend en met behulp van Bluetooth kunnen worden gelinkt aan een Casambi Pro-project. "Casambi Pro vereenvoudigt de inbedrijfstelling zoals nooit tevoren, zodat wat ooit on-site uren duurde nu is veranderd in een bijna instantaan proces", zei Kari Mettälä, de CEO van Casambi. "Regelmatige updates zullen nieuwe, belangrijke features hebben, zoals scene setting, dimming, tunable white lighting en naadloze control input integration. We zien dit als het begin van een heel spannend nieuw hoofdstuk," zei Timo Korhonen, hoofd van UX Design bij Casambi.

www.casambi.com | www.unifit.nl

Abonnement 2024

1 jaar, 10 edities
[inst]ALLICHT

Nu voor **€ 75,-**

Meer informatie: www.installicht.nl

[inst]ALLICHT
Licht, architectuur, design en techniek

Confidence

Deze collectie is volledig in messing uitgevoerd. Het is een onmisbare accessoire om de inrichting te verfraaien, uitvoerbaar met of zonder schroeven. De collectie is geschikt voor huishoudelijk gebruik, de hotelsector en de tertiaire sector. Het biedt de essentiële details om een project naar een hoger niveau te tillen: een overzichtelijke stijl, twee afgeschuinde kanten, een reeks kleuren en contrasten met schroeven en knevels.

Het verfijnde materiaal en de diversiteit van de 12 afwerkingen creëren harmonie en benadrukken de verfijning van een inrichting. Met de aanpassingsopties zijn unieke schakelaars te creëren, bijvoorbeeld met gravures, bekleding, speciale formaten, speciale kleuren, en de positie van schakelaars en drukknoppen.

MODELEC is een Franse fabrikant van hoogwaardig elektrisch schakelmateriaal. Sinds de oprichting in 1976 heeft dit bedrijf voortgebouwd op haar expertise en zichzelf voortdurend opnieuw uitgevonden om met de laatste ontwerptrends mee te kunnen. Zo zijn ze in staat om oplossingen te vinden voor alle soorten projecten. Modelec is een pionier in het gebruik van massief hout. Het werkt ook met materialen als messing, soft-touch harsen en terrazzo. Architecten kiezen voor Modelec-schakelmateriaal bij de inrichting van prestigieuze locaties zoals historische monumenten, luxehotels, privéwoningen en appartementen, jachten, enzovoort. De agent van Modelec voor Nederland en België is Spoel ID.

www.spoel-id.com | www.modelec.com

CONEX
SINCE 1930

www.conexholland.nl

COMPLETE GIETMOF

BETAALBARE BESCHERMING
IP68

Ray

In september debuteerde Michael Raasch met zijn verlichtingsmerk raasch in het nieuwe Designschloss Bosfeld. Samen met zes andere premium fabrikanten werd raasch uitgenodigd in het kasteel uit 1725, om de slimme en sfeervolle lichtcollectie met zijn speelse houding en heldere lijnenspel voor het eerst naar buiten te brengen.

Daarbij speelde de Ray-collectie de hoofdrol. Deze werkt met binnen en buiten, doorschijnend en mat, geometrisch en zacht. Rijk aan facetten blijft deze lamp boeien.

www.raasch-collection.com

Beurs imm Keulen 2024

De grootste Duitse interieurbeurs heeft al veel standhouders en Hal 1 is volgeboekt. Van 14 tot 18 januari 2024 vindt deze beurs weer plaats in Keulen om als ontmoetingsplek te fungeren voor interior design en trefpunt voor de gehele branche.

In Hal 1 staan onder meer de Adova Group, Brühl & Sippold, BW Bielefelder Werkstätten, Cor, Draenert, Freistil, Girsberger, Interlückbe, Ipdesign, Kettnaker, KFF, Object Carpets, Raumplus, Rolf Benz, Scholtissek, Schönbusch, Schramm, Team 7, Treca, Vispring, Walter Knoll en Yomei. Een doorslaggevende factor voor de het grote aantal

standhouders is het innovatieve beursconcept The Circles, dat verschillende vormen van content- en eventsplatforms omvat.

Zo is in Hal 1 de Circle Club te vinden. De in café-stijl ingerichte hal biedt niet alleen culinaire hoogstandjes, maar deelnemers kunnen er ook het hoogwaardige eventsprogramma in de geïntegreerde studio beleven. De Installation Circle heeft als motto Sense of Surface, en maakt deel uit van een aantal installaties, die door ontwerpers worden gepresenteerd. Ook is er een Community Circle, een plek waar meer standhouders

gezamenlijk gebruik van maken om ideeën en innovaties te introduceren en voor een interactieve uitwisseling met gelijkgestemden.

Het format is in de hele beurs toegepast om te inspireren en het nodigt uit tot netwerken. Hal 1 laat daarbij Pure zien, het format voor exclusief high end design. Naast Pure zijn er ook Home en Sleep, met ook al veel aanmeldingen. Daarmee is de basis voor een succesvolle beurs alvast gelegd.

www.koelnmesse.de
www.imm-cologne.de

Occhio in Nederland

Versteeg Lichtstudio heeft medio november de allereerste Occhio Lounge van Nederland geopend. In een sjeke hotel-setting worden alle noviteiten van Occhio getoond, inclusief de Luna-serie. Deze nieuwe productlijn voegt sfeer en warmte toe aan de strakke ontwerpen.

Occhio staat voor kwaliteit van het licht, kwaliteit van het design en de levenskwaliteit van de gebruiker. Met de hoge CRI-waarde van 97 komt deze verlichting wel heel dichtbij de natuurlijke weergave van kleur. Bij Occhio gaat het in de eerste

plaats om het gewenste lichteffect en daaromheen wordt een tijdloos design ontworpen van de hoogst haalbare kwaliteit met de meest handige features voor een optimaal gebruiksgemak.

In de showroom in Haarlem komen deze drie facetten tot hun recht in de verschillende ontwerpen en lichtfuncties. De armaturen zijn voorzien van touchless bediening en colour tune voor het instellen van de lichtkleur. De lampen zijn te koppelen via Occhio Air, een Casambi-gestuurd systeem: door één lamp te bedienen, gaan de andere lampen gelijk mee.

Met Occhio Air kunnen lichtscènes worden ingesteld, voor elke activiteit een andere setting, waardoor je een ruimte compleet anders kunt laten lijken.

www.versteeglichtstudio.nl

Alternatieve wettelijke inzamelnorm vereist

De inzameling van afgedankte tl-buizen, spaar- en overige conventionele lampen ligt op koers, stelt Stichting LightRec in haar recent gepubliceerde jaarverslag over 2022.

Afgezet tegen de Put on Market (verkoop) is het inzamelpercentage in 2022 sterk gestegen (+234%), omdat dit type lampen steeds minder wordt verkocht. In absolute zin nam de totaal ingezamelde hoeveelheid licht af (-4% ten opzichte van 2021). Ook de inzameling van armaturen steeg met +44%, maar bleef wel onder de wettelijke inzameldoelstelling van 65%. Dit komt doordat er de afgelopen drie jaar grote aantallen nieuwe (led-) armaturen op de markt zijn gekomen.

De resultaten zijn in lijn met de ambitie van LightRec en haar producenten om in Nederland en Europa de inzameling van conventionele lampen zo lang mogelijk door te zetten, minimaal tot 2029. Dat is nodig omdat dit type lampen de meeste negatieve impact heeft op het milieu als ze niet goed worden afgedankt en gescheiden ingezameld, aldus Gied van Hoorn, directeur van LightRec. "Uit onderzoek blijkt bovendien dat er nog miljoenen spaarlampen in huishoudens rondzwerven, ook al zijn ze vaak niet meer in gebruik. Dat is de belangrijkste reden dat in absolute zin het totaal ingezamelde volume met 4% afnam, maar vroeg of laat worden die een keer afgedankt, en dus moeten onze inzamelinspanningen de komende jaren op peil blijven."

Via de Stichting OPEN hebben LightRec en haar producenten zich gecommitteerd aan de door de EU vastgestelde inzamelnorm. Deze doelstelling bedraagt 65% van de gemiddelde gewichtshoeveelheid EEA die in de voorgaande drie jaren in Nederland in de handel is gebracht (Put on Market, ofwel PoM). Voor conventionele lampen wordt deze inzamelnorm dus (zeer) ruim gehaald, voor ledverlichting en armaturen niet.

Van Hoorn: "Samen met Open stellen wij ons op het standpunt dat de 65%-norm niet realistisch is voor ledverlichting en armaturen, omdat ledlampen en led-armaturen een levensduur hebben van 20 jaar of langer – vergelijkbaar met zonnepanelen, dus tellen ze niet mee in het driejaarlijkse gemiddelde waarop de huidige regeling is gebaseerd. Sterker nog, de huidige 65%-doelstelling werkt feitelijk in de hand dat perfect functionerende, superzuinige ledlampen al na drie jaar van de markt worden gehaald om ze mee te laten tellen in het inzamelresultaat. Dat is de omgekeerde wereld."

Voor conventionele armaturen geldt iets vergelijkbaars, omdat deze steeds vaker geschikt worden gemaakt voor ledlampen, waardoor de levensduur sterk wordt verlengd. Ook krijgt een deel van de conventionele consumentenarmaturen een tweede leven via het circuit van kringloopwinkels. LightRec pleit in haar jaarverslag dan ook voor een alternatieve wettelijke inzamelnorm voor deze productcategorieën.

Uit het jaarverslag valt verder op te maken dat LightRec de komende jaren een nieuwe rol zal krijgen, nu de rol van inzamel-entiteit eind 2022 is opgehouden te bestaan. Van Hoorn: "We gaan onder de auspiciën van Open verder als belangenvertegenwoordiger van de lichtsector, inclusief het 2/2 verantwoorde beheer van de opgebouwde financiële reserves die door producenten en importeurs van verlichting de afgelopen twee decennia via een bijdrage voor elke op de markt gebrachte lamp bijeen is gebracht. Die reserves, bedoeld om zoveel mogelijk op de markt gebrachte lampen aan het einde van de levensduur gescheiden in te kunnen zamelen en verantwoord te recyclen, zullen we aanwenden om ook in het komende decennium de producentenverantwoordelijkheid binnen die lichtsector op een faire manier in te vullen. Dat houdt onder meer in dat LightRec als één van de bestuurders van Open de tarieven voor lampen en armaturen vastlegt met als doel deze op een marktconform niveau te houden. Daarnaast blijven we een deel van de reserves aanwenden voor de financiering van speciale (inzamel-) projecten en voor het bekostigen van onderzoek, bijvoorbeeld op het gebied van de sortering van lampen." De meerwaarde van LightRec zal de komende jaren tevens duidelijk worden als het gaat om (internationale) wet- en regelgeving. Met het oog daarop is LightRec actief in de koepel Fedet-NLA, die op haar beurt is aangesloten bij de Europese koepel Lighting Europe. LightRec is tevens rechtstreeks vertegenwoordigd in het bestuur van EucoLight, het Europese samenwerkingsverband van stichtingen die zich bezighouden met de inzameling en recycling van WEEE-lampen en -verlichtingsproducten.

Het volledige jaarverslag is gepubliceerd op de geheel vernieuwde website van Stichting LightRec en daar in te zien.

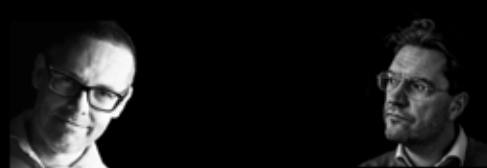
www.lightrec.nl
www.stichting-open.org

Vealux | light for everyone since 1991
Wernhoutseweg 38A, 4884AW Wernhout
Tel: 076-597-1220
E-mail: info@thorpeon.nl
Website: www.thorpeon.nl

THORPEON

DE LICHTSPODCAST

BERRY VAN EGTE & JEROEN DRANKIER
PRATEN OVER LICHT, HET VAK, DE BRANCHE EN DE MENSEN

*"ALS JE NET IN DE SHOW ZIT, HEB JE
ONVOLDOENDE JE BEST GEDAAN"*

MACBRIGHT®
Smart Lighting Solutions

Ontdek innovatieve verlichting met MacBright!

Ben je klaar om je wereld te verlichten met de nieuwste technologieën?
MacBright presenteert met trots onze gloednieuwe catalogus voor slimme lichtoplossingen! Vraag de catalogus aan via onze website.

www.macbright.com

VERDUURZAMEN & WOW TOEVOEGEN?

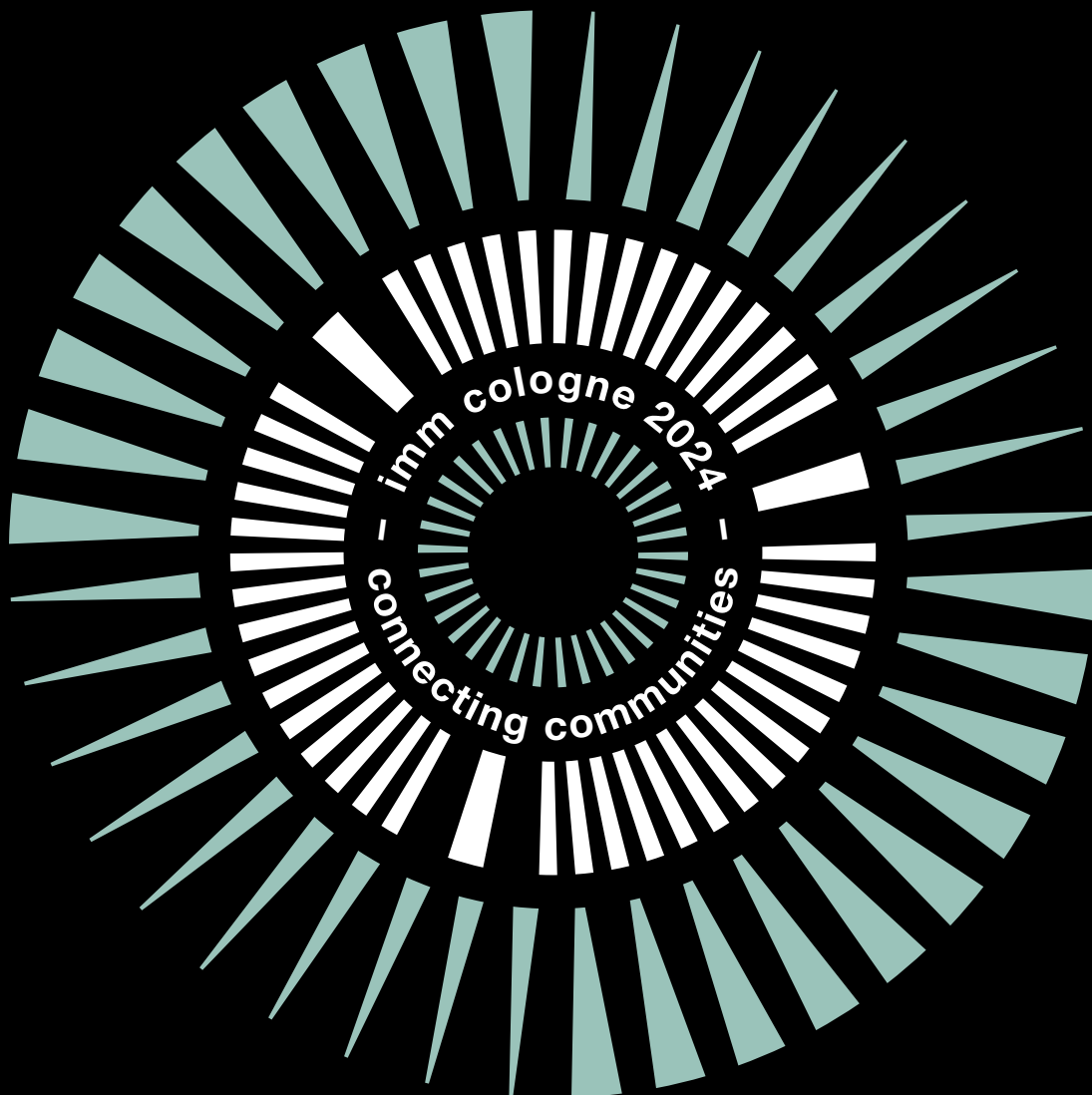
Kerk Hegebertum

LIVING PROJECTS®
ADD WOW

Gedateerde verlichting vervangen met LED-verlichting? We vertalen jouw lichtontwerp naar een duurzame, energiebesparende lichtinstallatie, waarbij we ook rekening houden met sfeer, veiligheid en een slimme lichtbesturing. Duurzaam én WOW! **Samenwerken? Check: www.livingprojects.nl**

connecting communities

14–18 January
2024

the interior business event

imm-cologne.com

RS Vision Expo BV
Excl. Vertegenwoordiging van Koelnmesse in Nederland
Tel. 030 3036450, info@koelnmesse.nl

**Secure your
tickets now!**

